

БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ В СУЧАСНОМУ ЖИТТІ HUMAN SECURITY IN MODERN LIFE

Студент І.К. Коваленко, керівник О.І. Богатов

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Анотація. Як заради себе, так і заради інших, слід знати основи безпеки життєдіяльності.

Ключові слова: безпека людини, життєдіяльність, небезпека.

Аннотация. Как ради себя, так и ради других, следует знать основы безопасности жизнедеятельности.

Ключевые слова: безопасность человека, жизнедеятельность, опасность.

Abstract. Asformyself, andfor others, you should know the basics of life safety.

Keywords: human security, livelihoods, danger.

Вступ. XXI століття принесло людям не тільки досягнення в області технічного прогресу, полегшили життя, але і масу проблем, що ускладнюють її, а іноді роблять просто нестерпним. Хвороби, зміна клімату, порушення екологічної рівноваги, війни . Все це таким чи іншим чином відображується на нас. Багато хто вважає, що ці біди обійдуть їх стороною, ніякі глобальні проблеми не торкнуться. Але справа в тому, що великі катаклізми породжують малі, які, можливо зачеплять вас чи ваших близьких.

Актуальність. Сьогодні бідую нашої країни став розгул всюдозволеності і безконтрольності, що породив зростання злочинності. Причому злочини стають жорстокими і витонченими. Найпоширенішими кримінальними злочинами в наш час вважаються убивства, наркоторгівля, викрадення автомобілів, рекет, грабежі та крадіжки. Від них не застраховані ні прості громадяни, ні відомі люди.

Як же захиститися від усіх напастей і катастроф, які можуть торкнутися нас у повсякденному житті?

Ось тут з'являється поняття безпеки, забезпечення якої і дозволяє в якійсь мірі застрахуватися від усіляких проблем і включає в себе комплекс заходів, спрямованих на збереження вашого життя і членів вашої родини, особистого майна? Недарма кардинал і генералісимус Франції Рішельє залишив майбутнім поколінням мудре повчання: «... Безпека – це категорія незмірно більш висока, ніж велич». Тому, як заради себе, так і заради інших, слід знати основи безпеки життєдіяльності. Це те ж саме, що використання ременя безпеки під час керування автомобілем. Цей вираз поваги до людини. Це життєствержуюча позиція. Безпека життєдіяльності - це стан

навколишнього середовища, при якому з певною ймовірністю виключено заподіяння шкоди існуванню людини. Вже у стародавніх римлян поняття безпека (лат. *Seciaitas*) уособлювало громадську і особисту безпеку, гарантовану владою. Її культове значення відбилося навіть у монетних знаках.

Безпеку і життєдіяльність взаємопов'язані. Життєдіяльність – складний біологічний процес, що відбувається в організмі людини, що дозволяє зберегти здоров'я та працездатність. Необхідною і обов'язковою умовою протікання біологічного процесу є діяльність. У широкому сенсі це слово означає різнобічний процес створення людиною умов для свого існування і розвитку. Основними видами діяльності людини є праця, вчення, гра. Інші види діяльності - суспільно-політична, педагогічна, військова і т.д. виникли завдяки праці, який завжди носив громадський характер. У процесі різноманітної активної діяльності людина вступає у взаємодію з навколишнім середовищем. Під цим поняттям розуміють все те, що нас оточує, що прямо або побічно впливає на наше повсякденне життя і діяльність. Навколишнє середовище чинить постійний вплив на здоров'я людини за допомогою матеріальних чинників: фізичних, хімічних і біологічних. Безумовно, що на людину, як соціальна істота, безпосередній вплив надають і психогенні чинники.

У ході тривалої еволюції людина пристосувалася до природного навколишнього середовища і будь-які її зміни несприятливо впливають на його здоров'я. Організму людини властиво безболісно переносити ті чи інші впливи у лише до тих пір, поки вони не перевищують меж адаптаційних можливостей людини. В іншому випадку відбувається пошкодження організму, яке при досягненні певної міри змін кваліфікується як нещасний випадок (травма) або захворювання. Пошкодження організму може, статися в результаті як безпосередніх контактних зовнішніх впливів (механічних, електричних, хімічних і т.п.), так і дистанційних (теплого, світлового та ін.). Пошкодження можуть виникати відразу після впливу або через певний час після нього (наприклад, після радіаційного опромінення).

Небезпечні та шкідливі фактори зазвичай мають зовні певні просторові області їх прояву, так звані небезпечні зони. Знаходження людини в небезпечній зоні є однією з умов виникнення пошкодження організму. При цьому небезпечний фактор (небезпека) повинен володіти достатньою енергією, щоб викликати пошкодження організму. Але в більшості випадків люди самі не надають належного значення прихованої небезпеки і знаходять собі шкоду. Характерний приклад зневажливого ставлення до небезпеки - порушення правил вуличного руху. Навряд чи знайдеться пішохід, який не знає, для

чого встановлені світлофори. І, тим не менш, багато хто йде на червоне світло. Підсумок цього - приблизно половина дорожніх пригод відбувається з вини пішоходів. З розвитком людського суспільства до природних небезпекам безперервною низкою додавалися техногенні небезпеки, тобто народжені технікою. Научно-технічний прогрес, поряд з благами, приніс і незліченні лиха, як людині, так і навколишньому середовищу.

Техногенні небезпеки можуть проявлятися у вигляді аварій технічних систем, пожеж, вибухів і інших важко передбачуваних подій. Потрапляючи в зону дії подібних екстремальних ситуацій, люди ризикують отримати травми різного ступеня тяжкості. Слід зауважити, що людина і сам є часто джерелом небезпеки. Своїми діями або бездіяльністю він може створити для себе і оточуючих реальну загрозу життю і здоров'ю. Небезпеки, створювані людиною, дуже різноманітні. Війни, соціально-політичні конфлікти, злочини, проституція, наркоманія, СНІД, голод, злидні, безкультур'я - ці та інші пороки людського суспільства – соціальні небезпеки. Таким чином, небезпеки навколишнього світу умовно розділені на три чітко виділені групи: природні, техногенні і соціальні. Вчені прийшли до висновку, що який би діяльністю не займався людина, де б він не знаходився, завжди поруч з ним існують приховані сили, які представляють для нього загрозу. Це - потенційні, тобто можливі небезпеки (потенційний в перекладі з латинської означає «прихована сила»). Постійна наявність навколо нас потенційних небезпек зовсім не означає, що нещастя обов'язково відбудеться. Для цього необхідні певні умови. Ці умови називають причинами.

Давайте припустимо, що чорна пантера в поганому настрої сидить в будинку чоловіка на ім'я Гарик. Гарику треба йти спати на другий поверх. Але на сходах - чорна пантера. Проблема полягає в тому, як піднятися по сходах. Існує всього п'ять дій, які Гарик може зробити:

1. може атакувати пантеру;
2. може втекти з дому і від пантери;
3. може використовувати іншу сходи і уникнути зустрічі з чорною пантерою;
4. може ігнорувати тварину (уявити, що її немає і спробувати пройти повз неї) і
5. може здатися пантері.

Ось п'ять механізмів:

- атакувати;
- відступити;
- уникнути;

- проігнорувати;
- здатися.

Будь-які дії підпадають під ці категорії. І всі вони відзначаються в житті. Всі реакції можна дозволити «одним із зазначених п'яти способів».

Вигляд небезпеки імовірність випадків в році

Загальний ризик 1 з 700

Автомобільні катастрофи 1 з 4,000

Злочини 1 з 4,000

Отруєння 1 з 5,000

Умисне вбивство 1 з 7,000

Утоплення 1 з 10,000

Падіння 1 з 25,000

Пожежа і опік 1 з 28,000

Авіакатастрофа 1 з 50,000

Електричний струм 1 з 65,000

Залізниця 1 з 150,000

Промислова аварія, катастрофа 1 з 170,000

Стихійне лихо 1 з 1,600,000

Аварія на ядерному реакторі 1 з 300,000,000

Висновки. Щоб протистояти епідемії насильства, небезпеки і страху, необхідно знати дві обмежують моменти:

- до якої межі дійти, де межа між страхом згубним і страхом, даним людині на спасіння,

- необхідно тверде знання заповідей безпечної поведінки, бо воно переходить у нову якість – імідж сили, впевненості, безпеки.

Прислів'я говорить: «Не той пропав, хто в біду потрапив, а той пропав, хто духом впав». Присутність духу значно збільшує шанси на порятунок людини в будь-якій ситуації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беляков Г.И. Безопасность жизнедеятельности. Охрана труда: Учебник для бакалавров / Г.И. Беляков 2012. - 547-548 с.
2. Карнаух Н.Н. Учебник по охране труда / Карнаух Н.Н. 2011. – С. 44-46.
3. Ефремова О.С. Охрана труда от А до Я / Ефремова О.С. 2009 – С.21-22.